

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Příklad inspirativní praxe

NADANÍ NÁS UČÍ

Akademie nadání, z.s.

Lucie Jasovská, Mgr. et Mgr. Ivana Smítková

Plzeň, říjen 2021

Obsah

1. Strukturovaný popis organizace	3
2. Slovní popis organizace	3
3. Popis příkladu inspirativní praxe	4
3.1. Cíl podpory	4
3.2. Forma podpory	4
3.3. Hlavní přínos	4
3.4. Zdroj financování	5
4. Rizika a příležitosti zvoleného postupu	5
5. Závěry	5

Anotace

Problematika mimořádně nadaných dětí teprve začíná být akceptována jako oblast, již by měla být věnována zvýšená péče. Podle názorů mnohých laiků i odborníků je péče o nadané prestižní záležitostí, která podporuje elitářství. Skutečností ovšem je, že tyto děti jsou mnohem ohroženější v psychickém vývoji a v sebeprosazení v dospělosti než děti průměrné či dokonce podprůměrné. Vysoké nadání bývá totiž spojeno s extrémností v různých aspektech prožívání a chování. Většina těchto dětí i jejich rodin pociťuje nadání spíše jako hendikep než jako výhodu.

Spojení vysokého nadání s deficitem v některé oblasti je pro mnoho lidí nepochopitelné. Možná proto dvakrát výjimečné děti zůstávají tak často skryté a jejich potenciál nevyužitý. Zbytečně se tak stávají jakýmiisi „ztracenými poklady“ naší společnosti.

1. Strukturovaný popis organizace

Název organizace	Akademie nadání, z.s.
Typ organizace	Zapsaný spolek
Specifika organizace	Nestátní nezisková organizace pracující s lidmi s nadáním a hendikepy
Cílová skupina - charakteristika	Nadané děti a dospělí, děti a dospělí s tzv. dvojitou výjimečností (tj. zároveň s nadáním a hendikepem – specifickými poruchami učení, ADHD, ADD, poruchami autistického spektra – zejména Aspergerovým syndromem, vývojovou dysfázií, smyslovými a fyzickými hendikepy, emočními poruchami, psychiatrickými diagnózami apod.)
Sídlo organizace	Jiráskovo náměstí 274/31, 326 00 Plzeň
Webová stránka	www.akademie-nadani.cz

2. Slovní popis organizace

Hlavním posláním spolku ANA je umožnit nadaným dětem, jejich rodinám a všem zúčastněným osobám společné setkávání, vzájemnou komunikaci a výměnu zkušeností a informací, tak aby se mohli osobnostně rozvíjet a vzdělávat adekvátně individuálním schopnostem, potřebám i omezením. Zvláštní pozornost je věnována rodinám dětí tzv. dvakrát výjimečných – tj. nadaných dětí s určitým hendikepem (specifické poruchy učení, porucha pozornosti a aktivity, Aspergerův syndrom, emoční poruchy, smyslové poruchy apod.). Poskytováno je kvalitní zázemí, odborná psychologická péče, dlouhodobé vedení a poradenství jak dětem, tak jejich blízkým. Dále je vyvíjena osvětová činnost o této specifické problematice pro zkvalitnění informovanosti rodin, odborné a laické veřejnosti. **Cílem je spokojené, rozvíjející se dítě ve spokojené rodině.**

V celém Plzeňském kraji není podobná organizace věnující se dětem s popsányi hendikepy v kombinaci s nadáním („dvakrát výjimečným“ dětem). Péče o takto hendikepované děti je velmi nedostupná. Je nutné umožnit i těmto dětem kreativně a plnohodnotně trávit volný čas v prostředí, kde budou přijaty a kde bude podpořena jejich snaha zapojit se do společnosti.

3. Popis příkladu inspirativní praxe

Výjimečnost ANA při podpoře nadaných spočívá v její komplexnosti. Služby i aktivity se vzájemně prolínají a jednotlivé postupy na sebe navazují. Samozřejmě lze uskutečnit jednotlivé kroky samostatně. Velice se nám osvědčilo, když děti a rodiče během čekání na psychologické vyšetření docházejí na některé aktivity ANA. Vždy doporučujeme aktivity, které děti adekvátně rozvíjejí nebo pomáhají k získání dovedností, které jim dělají problémy. Jsou to například:

- nácviky sociálních dovedností a podpůrné komunikační skupiny
- kroužky (Robotika, Lamohlav, Malování, Šachy, Tvořivé ruce, Předškoláček, ...)
- herní kluby
- příměstské tábory a pobyty pro rodiny s dětmi
- doučování

Zde děti pozorujeme a zapisujeme o nich důležité poznatky, což slouží jako podklad k psychologickému vyšetření. Po vyšetření (stanovení diagnózy) doladíme systém práce, nabídneme rodičům další možnosti podpory a práce s nadaným dítětem. Záleží zde i na faktu, zda jsou k nadání přidruženy hendikepy. Mezi možné aktivity patří:

- začleňovací program do třídního kolektivu a pro učitele MŠ, ZŠ i SŠ
- klub rodičů
- školení, kurzy pod vedením kvalitních odborníků
- pomoc s vysvětlením diagnózy a vhodných způsobech práce nejbližší rodině
- terapeutická pomoc v ANA pro rodiče i děti

Velice důležité je i propojení ostatních odborníků (SPC, PPP, psychiatr, logoped atd.) a vzájemné komunikace, nastavení cílů a podpory, které se bude prolínat a navazovat ve všech oblastech vývoje a práce s dítětem.

ANA se stala doprovázející organizací pěstounských rodin, přičemž se zaměřuje hlavně na pěstouny, kteří si vzali do péče děti nadané a „dvakrát výjimečné“. Cíleně a odborně pomáháme nejen pěstounům a dětem, ale i při spolupráci s OSPOD jsou naše zkušenosti, znalosti a nabídka aktivit velice cenným pomocníkem.

3.1. Cíl podpory

Úspěšně začlenit nadané a „dvakrát výjimečné“ děti do kolektivu a do škol tak, aby nedocházelo k šikaně, demotivaci dětí. Vyzdvihnout přednosti a nadání těchto dětí a toto dále rozvíjet a podporovat, ruku v ruce s pomocí pojmenovat a zmírnit jejich slabé stránky (např. v sociálních dovednostech). Pomoci při hledání pracovního uplatnění a získání dobrých pracovních návyků.

3.2. Forma podpory

Forma podpory je ucelená: od začlenění dětí do kolektivu přes kvalitní diagnostiku, péči o rodinu, spolupráci se školami až po možnost zapojení dětí v adekvátním věku do lektorování volnočasových aktivit v ANA a tím si osvojit pracovní návyky ve známém prostředí. Důležité je naplnění všech oblastí podpory – rodiny, školy, zaměstnání, ostatních odborníků.

3.3. Hlavní přínos

Hlavním přínosem ANA pro práci s nadanými a „dvakrát výjimečnými“ dětmi není jen kvalitní pomoc, diagnostika a spolupráce se školami. Velkým bonusem je i možnost učitelů, asistentů pedagoga, lektorů volnočasových aktivit, kteří prošli ANA, poznat tyto děti z různých úhlů pohledu a v různých situacích. Následně pak při práci ve školním kolektivu mají bohaté zkušenosti.

3.4. Zdroj financování

ANA každoročně žádá o dotace poskytované Plzeňským krajem, statutárním městem Plzeň, MO Plzeň. Dále se účastníme vypsaných projektů např. Tesco, Globus, ČEZ, NET4gas a podobně. Důležitou složkou ve financování ANA jsou i dárci a členské příspěvky. ANA je členem Krajské rady dětí a mládeže, která zažádala o dotaci u MŠMT a tak umožnila malým organizacím, jako jsme i my, využít dotační titul. V oblasti podpory nadání (MŠMT) bohužel nesplňujeme podmínky pro účast v grantu.

4. Rizika a příležitosti zvoleného postupu

Rizika přenosu aktivit spatřujeme v následujících bodech:

- nedostatku zaměstnanců se zájmem pracovat s nadanými dětmi
- nedostatku financí na vybavení, pomůcky k doučování
- nedostatku financí na vzdělávání vlastních lektorů i veřejnosti v oblasti nadání a „dvojitý výjimečnosti“
- demotivaci přicházejících klientů
- riziko práce s nadanými v podobě nepochopení jejich specifických potřeb, špatný odhad možností klienta i lektorů
- špatné diagnostice
- neochotě klientů, jejich rodin či škol spolupracovat
- finanční nedostupnosti aktivit a terapií
- nedostatečné informovanosti o problematice nadaných a „dvakrát výjimečných“

5. Závěry

Z naší dlouholeté praxe a zkušeností s prací s nadanými a „dvakrát výjimečnými“ vyplývá důležitost:

- vzájemné spolupráce ANA, širší rodiny dítěte, školských zařízení, popř. dalších odborníků
- zaměření se na přímou práci s rodiči a sourozenci, spolužáky dítěte
- výběru aktivit, které budou rozvíjet nejen silné stránky dítěte, ale zaměří se i na rozvoj jeho slabých stránek tak, aby došlo k co nejmenšímu selhávání a snižování sebehodnocení, popř. se s tím dítě učilo pracovat a žít
- individuálnosti podpory, motivace a komunikace ve školských zařízeních, volnočasových aktivitách a dalších prostředích, v nichž se dítě pohybuje